

Tudom a te dolgaidat, íme adtam elődbe egy nyitott ajtót, amelyet senki be nem zárhat, hogy kevés erőd van, és megtartottad az én beszédemet, és nem tagadtad meg az én nevemet. Jel 3:8.

Mottó: – Váratlan fordulat az, ami most az egész világban történik: átélhetjük összemberi veszélyeztetettségünket. Erre nem lehetett felkészülni, viszont ezentúl így fogunk élni, ezzel a tapasztalással. A természet föllázadt ellenünk: nem tudjuk minden határon túl leigázni és kiszipolyozni. Itt van vége a modernitás növekedésvallásának. Növekedni persze szükséges, de végre befelé. Mintha megint emberré lettünk volna. Kiszálltunk a mindennapi rutinból, vége az érzéstelenítő gályázásnak, nincs hova rohanni, eltűntek a régi célok, át kell gondolni eddigi életünket.¹

Anyáknapja 2020

Bibliaolvasás: Luk 12:13-21.

Alapige: 1Királyok 17: 1-15.

Illés kinek neve héberül *'élijjáhu*, vagy *'élijjáh* azt jelenti, hogy »Jahve az Isten«. Tisbében született a Jabbóktól É-ra lévő Gileád földjén, szolgálatának ideje pedig Aháb és szörnyeteg felesége Jézabel, valamint Ahazjá izraeli királyok uralkodásának időszakában volt Kr. e. 874-852 között, azaz 2894, illetve 2872 évvel ezelőtt.

Illés egy gyors hanyatlással széteső Izrael és világ prófétája volt. A szent templom népének se temploma, sem pedig a hétköznapiakra alkalmazott istentisztelete, azaz értelmes istenes élete nem volt, az emberi létszükségletből radikálisan kiiktatott² volt a szellemi kultúra, helyette viszont volt oktan tudatlanság, sötétben való botorkálás és bálványistenekkel való parázna tévelygés. Az egy igaz Istent és szent istentiszteletét lecserélték az erőszakkal, hazugságokkal és szemfényvesztésekkel fenntartott Baal bálványisten kultuszával. Tiszteletéhez hozzátartoztak zajos kicsapongó lakomákkal, italozással, sőt az ún. kultuszi paráznasággal együtt járó áldozati ünnepek, mely utóbbi a termékenység mágikus kifejezője és felidézője volt, ami Asera bálványistennő imádatában merült ki.

Mindennek tetejébe volt még az akkori kórnak megfelelő hatalmi és intézményes egyházüldözés is, mert Illés miután prédikálta Akháb királynak az Isten végzését, tudni illik azt, hogy az ítélet ideje (1Kirr 17: 1) alatt éhínség és szárazság lesz, Illésnek önkéntes száműzetésbe, Szíriába kellett menekülnie. Isten erre az időre Illésnek egy Sareptában élő özvegyasszony házába készített helyet, napra pontosan három és fél évig. Története szerint az éhínség után maga Jézabel tűzött ki vérdíjat a fejére, miután a Kármelen elvesztette 450 hamis prófétáját.

Az Ige egyszerű, tiszta és közvetlen közléséből világosan látjuk, hogy ez a kb. 2800-2900 évvel ezelőtti világ a mi korunkéhoz hasonló elmúlási tüneteket mutatott. Azt látjuk, hogy megszűnt minden társadalmi szolidaritásszociális, nincs semmilyen szociális háló vagy szervezet, rendszeres közösségi segítség a kisfiát egyedül nevelő özvegy édesanya körül. Ez az anyuka rokonság és barátok nélkül van egyedül a nagyvilágban; egyedül a gondjaival, bánatával,

¹ Visky András In. Nem akarunk szabadok lenni, mert a szabadság, mint nehéz életfeladat, szorongást okoz. Interjú a 168 óra online felületén 2020. május 2.

https://168ora.hu/kultura/visky-andras-interju-184764?fbclid=IwAR28v1GVQIA1A5ce6Qkd_MfdeaOYL6OCI_UESlxtGd5TSIlhNjYZeXatK78

² Uo.

reménytelenségével, a betevő falatért való megküzdésében. Egyedül van a félelmével és a jövőtlenséggel való szembenézésével.

A harmat és eső nélküli világ számára akkor és ott nem valami képernyőn látható fikció volt, hanem a száraz, tikkasztó por szagú égető valóság. Ez perzselő valóság tört derékba minden egyenlőség, testvériség és szabadság nevében hirdetett boldog jóléti életről való képzelgést. A Baal és Asera bálványistenségek ugyanis fantasztikus világhódító jóléti jövőt papoltak be a rabszolga sorú emberek agyába, paradicsomi képeket égettek be a látás-világágukba, és vérpezsdítő hangok és dallamok hullámaival öntötték el az érzésvilágukat. Igen ilyen volt a hazugságok sátáni istentisztelete, de az egy igaz Isten melléje tette a maga igazságát és valóságát a perzselő százaság és éhínség szárnyán kopogtató elkerülhetetlen végzetet.

Nos! Istennek ezt a hatalma szavával fenntartott valóságát most nem én fogom megnevezni, hanem megkérem a sareptai özvegy édesanyját, hogy ő nevezze meg, ő mondja ki az Isten saját testében is megélt igazságát, mely valóság így szól:

- „Él az Úr, a te Istened, hogy nincs semmi [sült] kenyerem, csak egy marok lisztecském van a vékában, és egy kevés olajom a korsóban, és most egy kis fát szedegetek, és haza megyek, és megkészítem azt magamnak és az én fiamnak, hogy megegyük és azután meghaljunk.” 1Kir 17:12.

Ez az édesanya két lábbal állt az Isten igazságában, már semmije nem volt, amivel ámíthatta volna önmagát, úgy is fogalmazhatnék, hogy az ő életében már megtört a sátáni ördög minden hazugsága, csalása és a csalárd szíve is magára hagyta.

A Szentírás nemsok édesanyáról mondja el ezt, de köztük van Eunika a Timóteus édesanyja és Louis, ki Eunika édesanyja, azaz Timoteus nagymamája. Pál ezt írja róluk:

Eszembe jutván a benned levő, képmutatás nélkül való hit, amely lakozott először a te nagyanyádban Loisban és anyádban Eunikában; meg vagyok azonban győződve, hogy benned is. 2Tim 1:5.

A szentírás azonban megnevezi a gonosz asszonyokat is, amilyen Jézabel is volt, vagy az olyan édesanyját, aki bűnben melengette az ő fiát.³

Történetünk özvegyének viszont nem maradt egyebe csak annak a napnak az estéjén utoljára megtört „mindennapi kenyér”, aminek erejével akkor és ott csak a fiával való együtt meghalásig lehetett ellátni. Ez az édesanya, akinek még a nevét sem tudjuk akkor és ott elérkezett az életlehetőségei leküzdhetetlen és félreállíthatatlan sziklafalához, de az egyetlen utolsó ajtóhoz is, az egyetlenhez, ami számára résnyire már meg is nyílt.

Különös, hogy a beszédéből mi is megérthetjük ezt az édesanyát, sőt magatartásából az ő különös jellemét is meglátjuk, amit Jézus maga sem hallgatott el, amikor a hit hősei közé sorolta⁴ és példaként emelte ki⁵ mindazoknak, akik hitetlenül hallgatták Őt. Ennek az édesanyának a szívében nem volt semmi álnokság, semmilyen válságot leküzdő túlélési stratégia, hanem elindult az egyetlen Isten által megnyitott ajtó felé úgy, hogy nem tudta mi vár majd rá.

Szentlélek Isten, aki mindent megvizsgál. így ennek az édesanyának a szívét is ott kezdi tehát az ő igaz történetét, amikor ez az édesanya éppen neki kezd elkészíteni az utolsó vacsorát.

³ Íme én vétekben fogantattam, és bűnben melengetett engem az anyám. Zsolt 51:7.

⁴ Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottaikat (...)! Zsid 11:35a.

⁵ És igazán mondom nektek, hogy Illés idejében sok özvegy asszony volt Izraelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt; Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz. Luk 4:25-26.

Cselekedetét ő maga értelmezi, amikor szembe jön vele Isten embere, Illés próféta és igaz barátként szegődik hozzá a nyomorúságban testvérnek ⁶ és útitársnak.

Mi történt tehát? Csak az, hogy amikor ez az édesanya elindult ahhoz az ajtóhoz ezen az úton, szinte a semmiből egyszerre csak társat kapott, és nem akárkit, Illést, akinek hústeste nem látott rothadást, mert az Úr maga jött el érte és magához vette őt.

A múlt vasárnap arról hallottunk, hogy amikor Babilonban a három jó barát a számukra kilátásba helyezett tűz általi kivégzés ellenére is az az egy igaz Isten iránti hűséget választották s így pedig a krematórium ajtajához vezették, ezen az utolsó úton szintén társat kaptak, akiről tudjuk, hogy Ő az ember Fia örökkévaló Krisztus volt.

Éppen így történt ebben a történetben is, mert valójában akkor és ott Sareptában nem az Illés emberi személye volt a jelentős, hanem az Úr maga, aki az Illés hangján megszólalt Igéjében akart cselekedni. Nem Illés volt ott az özvegy édesanya társa, hanem személyesen az Úr volt úgy az özvegy, ahogyan Illésnek is a társa, mert tudja az Isten, hogy mi azon az ajtón egyedül nem tudunk se bemenni, de még a közelébe se jutni. Mennyei Atyánk irgalma, jósága és szeretete cselekszi azt, hogy Fiát küldi el hozzánk, hogy Ő utunk, ajtónk, igazságunk és életünk legyen mindörökké.

A történetünk szerint az özvegy befogadta Illést, és együtt törték meg a legutolsó kenyeret, amiből az Isten örök rendje szerint előbb Illés evett, majd pedig ők is. Azon a nap tudjuk, hogy csoda történt, de a csodák csodája nem az volt, hogy nem fogyott el a liszt a véka és az olaj a korsó aljáról, a csoda az volt, hogy attól a naptól kezdve édesanya és fia elkezdtek az utolsó megtört kenyér által élni és a számukra megnyitott egyetlen ajtón bemenni és az életre az egyetlen úton járni.

Testvéreim, akkor és ott a szárazság és éhínség három és fél évig tartó válsága egy hatalmas esőzéssel elmúlt és ahol por és tikkasztó szárazság pusztított, zöld növényzet takarta el a halál nyomait. Mit gondoltok, a természetnek ez a megújulása megváltoztatta-e ezt az édesanyát, hogy más ajtón és úton járjon? Nem, határozottan nem. A külső környezeti díszlet bűja zöld és kecsegtetően reményteljesnek mutatta magát, amikor csordulásig teltek meg a csűrők gabonával és sok esztendőre való étellel, de ez az édesanya többé már soha nem változott át olyan ostoba gazdává, amilyenről Jézus tanított a példázatában, mert megtanulta, hogy az élet nem a vagyon, vagy a gabona bőségében van, hanem az úton, ahol Jézus fogja a kezem, hogy el ne tévedjek, hanem Ő vele együtt a célba érkezzem meg. Ámen.

⁶ Minden időben szeret, aki [igaz] barát, és testvérül születik a nyomorúság idejére. Péld 17:17.